

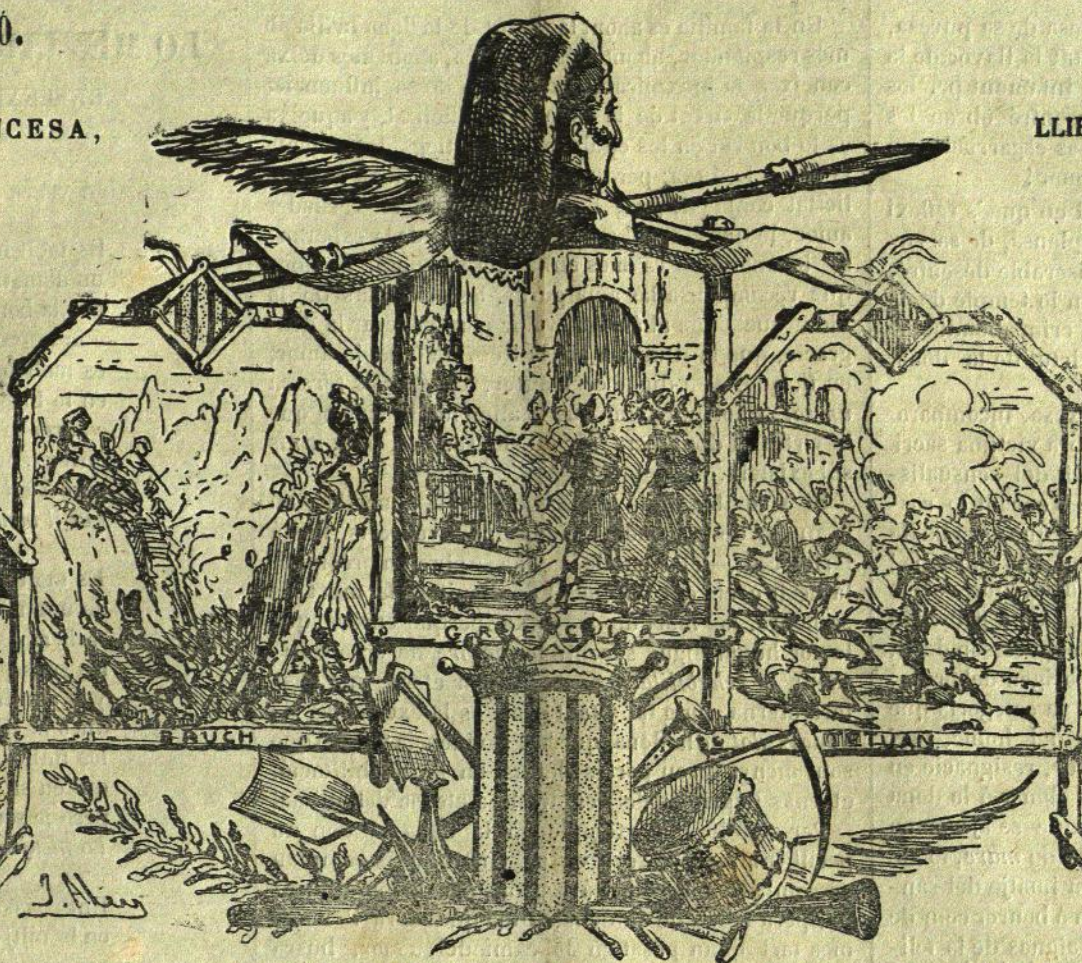
DIRECCIO Y REDACCIO.

CARRER DE LA PRINCESA,
número 4, pis 2.

ADMINISTRACIO.

LLIBRERIA DE EUDALT PUIG,
Plassa Nova, núm. 5.

2 cuartos.

2 cuartos

ANUNCIS
A PREUS
EQUITATIU.

LA BARRETINA.

LITERATURA,
CIENCIAS
Y ARTS.

SEMMANARI POPULAR.

SUMARI

DE LAS MATERIAS QUE CONTÉ AQUEST NÚMERO.

Advertencia important, per A. Serra.—Ciencias morales. La dona, considerada baix lo punt de vista moral, per Enrich Castanyé Quingles.—Lo menjar es molt millor, per Ramonet.—Rum, Rum, per Z. de V.—Corranda, per F. de Saleta.—Oriental. Lo reto del moro, per Emilio Vilanova March.—Un pom pe violetas, per Francisco Manel Pau.—Bibliografia, per Z. de V.—La font. L'arbre dels recorts, per Simon Alsina.—Pensament, per El S. y P.—Acudits, per diferents autors.—Solució á las xaradas del número passat.—Solució al geroglífich del número passat.—Xaradas, per Miguel Formosa y Riera y P. M. M.—Geroglífich.—Correspondencia de la Barretina.—Anuncis.

ADVERTENCIA IMPORTANT.

Havent cregut lo senyor revisor de periódichs, despres d'haver publicat lo treball de D. Joan Cortada titulat: *Catalunya y los Catalans* per espay de molts semanas sens cap classe d'obstacle;—que dit treball no podia veurer la llum pública en *La Barretina*, per ser aquest periódich literari, ens veyem precisats á suspèndrer, per ara, sa publicació, esperant poder continuarla quan *La Barretina* pugui ser política, si be 'l treball que no podem continuar per ara, segons la nostra pobra opinió, es mes historich que polítich: no creyem que la historia estigui renyida ab la literatura. Nostres lectors nos dispensarán ja que la culpa no es nostra.

Lo Director del periódich
A. SERRA.

CIENCIAS MORALES.

LA DONA, CONSIDERADA BAIX LO PUNT DE
VISTA MORAL.

Un sér hi ha creat en la terra, débil pero hermós, sol de la civilisació, sér condemnat á una lluyta gegantista, desigual; sér que no té altras armas que la ternura de son cor, que la eloquencia de sas gracias angelicals.

Aqueix sér que recordem tots ab sentiment profund, ó de goig, ó de tristesa; aqueix sér que 'ns gronxa en lo bresol en la infancia, consolant ab patons plens de ternura nostre plor, adormintnos ab cansonetas plenas de una melodia que sols té la dona quan en son cor viu la flama del amor maternal; aqueix sér que comparteix nostra sort, que pren part en nostre destí, qu'ens guia ab veu d'amor, d'amor puríssim com éll sols pot sentir, que té en si lo diví poder de subjugar nos, de seduhir nos, de regenerarnos ab sas virtuts, ó de pérdrer nos ab sos vicis; que 'ns doblega á sa influencia, y arrastra ab forsa mágica per las sinuositats de la vida, sempre alimentant en lo cor lo desitj d'una ditxa complerta, en l'ánima las ilusions misteriosas de un somni de eterna felicitat; aqueix sér que lo Creador's vá complaure en fer tant rich de sentiment, tant angelical de rostre, tant fort en sa debilitat, tant encisador en sas gracias, superior á tots los sèrs de la creació, puig es sensible per essencia, superior, puiges l'idol del home que un temps ó altre de la vida, seduhit per sos encants, cau agenollat á sos peus y li rendeix l'homenatge de amor que Deu volgué que fos lo llas sagrat que lo unís per sempre, inseparablement, ab l'home company seu desde 'l lloch primer en que foren creats per lo poder del Etern Pare; aqueix sér, la dona, no obstant, ha hagut de lluytar y lluyta encara pera conquista un lloch de independència, un lloch de

libertat; lluyta pera ferse venerar en sa virtut, respectar en sa dignitat, atendre en son dret.

En vá, detractors sistematichs de la dona, pinteus ab colors negres, repugnants, asquerosos los vicis de aqueix sér tant sensible, tant sensible que ha nascut sols pera sentir; en vá declameu contra sas veleitats, sa inconstancia, sa infidelitat; en va li tireu al rostre lo anatema del vilipendi, de la execració; sempre ha de ser l'home lo culpable de no haber educat á la dona ab lo bon exemple, no separantse del camí del honor.

Sí! l'home, mogut per l'impuls de las suas passions, impuls infernal que tot ho atropella, entela lo crestell de las virtuts de la dona, que innoblement deprava, insulta, prostitueix després. L'home, ab afany satánich, l'incita á desviarse del camí de la ditxa, sembrat de flairosas flor.—lo camí de la virtut,—y víctima luego, ab inhumá goig, encara's gloria de son triunt, encara's jacta de sa astúcia, y vil é inconsiderat, mes tart, deplora sa veleitat, sa inconstancia, ferintli l'honra ab la destructora arma del escándol, menys preantla fins arribar á calificarla de animal raro como se atreví á escriurer cert autor modern.

¡Vergonya per aqueixos que no coneixen encara quin es lo destí de la dona, que tant la difaman; ¡vergonya per los que, sent la causa de sa perversió, la presentan á devant del sever y perillós tribunal de la opinió pública como reo en lo banch dels acusats!

¡Vergonya per aqueixos que ofenen la memoria de una mare, sagrat mes que sagrat sér que idolatra lo cor de un fill honrat! ¡Vergonya també per aqueixos mal ciutadans, que en detriment de la moral, en deshonra de la societat, desconeixen que 'l no mirar á la dona com un sér débil, ignoscent, tendre, que necessita la protecció, l'amparo de las virtuts del home,—que en bona civilisació ha de ser lo centinella

expert que vetllí y guardí la fortalesa de sa puresa, de sas virtuts, sembrant en la societat la llavor de la discòrdia, del desordre. Vergonya infamant per' los que ab sa irreflexió, que ab son desenfré obran las portas de la perdició eterna á ovellas esgarriadas en lo camp dels desenganyis, del deshonor!

Si l'home en lloch de ferla mirall en que 's reflexi la imatge de sa cordura, de sa templansa, de sa virtut, la fa objecte del seu cruel y miserable desenfré; ningú sino éll es lo responsable en lo temple de la justícia, ningú sino éll es lo reo del crim abominable de corruptor, de destructor de la virtut de la dona, de las bonas costums.

Y bé, 's pot dir qu' es iniqua baixesa, incomparable infamia ferse detractor de lo pobra víctima sacrificada en aras del esperit de seducció, del sensualisme,—infamia que l' abotxorna, que li encent lo rostre ab tots los colors de la vergonya, perque es crim de lesa societat, perque es crim de menguada cobardia!

Lo sentiment de familia, secret diví, que revela quánta es la dignitat que l' home té com á principal sér de la creació, que revela quán elevat es son destí, qu' es la base de la moral social, l' origen del ordre; no 's concebeix sens dar á la dona la categoria que Deu li doná al crearla per' amiga del home, per' alivi en sos mals, consol en son plor, resignació en son infortuni; no 's concebeix sens donar á la dona lo dret á son destí en la terra, dret que se ajermana ab sa virtut, ab sa fé; dret qu' es lo de mare, lo de esposa; perque la dona es la primera imatge del santuari de la familia, lo sér en qui van á beure com de font cristallina, tots los demés, las aigües de la felicitat: esposa, mare, aqueix es lo destí de la dona que 's compleix en lo círcul de la familia, dins lo qual se respira una atmósfera de verdadera felicitat, felicitat que 'ns prodiga la dona ab las puras carícies de son amor, amor que en son cor abunda perque es lo únich tribut que la Providencia volgué que rendís, mentres navegues per aqueix agitat mar que 's diu la vida. Amor que la virtut conserva eternament, virtut que ha de ser lo foch vital que porti en la ànima la dona, virtut que engendra la imatge hermosa de la bona mare, de la fidel esposa; virtut que santifica los llassos de familia, y santificantlos los fa perdurables, que es com han de ser pera que la societat marxi cap á son verdader destí; virtut que l' home ha de volguer per patrimoni de la dona com á tresor preciós que porti sa ditxa, que ha de volguer com lo alè que respira, com la sanch que bull en las venas ab lo calor de la vida.

Mes si l' home, en lo fanch de la degradació, en la obsecació de las ilusions rastreras, en lo devorador foch del sensualisme, excita á la dona á la perversió, en lloch de conduhirla per lo camí del honor ab prácticas de sana moralitat, ab exemples de virtut, com mana lo pundonor, la dignitat del home honrat, com prescriu lo preciosíssim llibre—lo Evangelio—que nos llegá Deu pera edificació de la humanitat, la qual, pera anar á la mansió de la ditxa real, verdadera, no ha de perdre may la llum que de las suas lletres emana;—ningú mes que éll es lo culpable, ningú mes que éll ha de respondrer de los extravísos que sufreixi aqueix sér que ha de educar ab lo bon exemple, ab la moderació, ab la cordura de la honradesa pera que ab sa virtut perseveri en lo exercici de las sevas brillants facultats ab que lo Sér Suprem lo dotá pera gloria del home.

La gran misió que la dona vé á cumplir en la terra infundeix al home respecte, respecte igual al que 's té á un objecte sagrat; los recorts de la infancia bé diuhen per los sentiments, per las emocions que despertan, lo que té de sagrat la memoria de una mare que es lo fi perque 's creá la dona,—y bé diu aixó quánt la dona contribueix á educar las generacions, quánt la dona influeix en la vida dels pobles: de aquí naix lo *deber* que té l' home de respectar la dona, *deber* qual cumpliment no pot escusar, no pot oblidar sens perjudicar á la societat, sens comprométre sa honra, sens degradar son cor; *deber* qu' es lo escut de la ignoscencia doncella, de la pudorosa viuda ó casada, de la desamparada horfaneta; *deber* que l' home de consciencia recta compleix perque sab compéndrer que aixis contribueix á facilitar á la dona lo camí de ditxa, que aixis pren part en sa educació.

En la familia es ahont la virtut de la dona brilla ab més resplandor, ahont més fructifica, ahont més deixa conèixer la inexplicable excelencia de sa influencia; perque la virtut de la dona es sa fidelitat, y aqueixa es lo bon cel en los cuidados doméstichs, la armonía la pau y la ditxa: perque la virtut de la dona es la felicitat conjugal, puig l' amor impera, lo verdader amor, lo que eleva l' ànima ab las alas de la esperanza, lo amor que vá mes enllá del sepulcre, lo amor que recompensa las amarguras, las penalitats de la vida, que dona al ànima valor pera superar la desgracia, que la illumina ab la llum de la fé; lo amor, en fi, que, com digué cert autor, *confon dos sérs en un sol*, amor puríssim que lo alimenta la virtut, que la virtut li dona pera sér éll, lo seu sér, puig aixís sol existeix.

Si 's combat ab la ignoscencia de la doncella y ab lo pudor de la casada y viuda fins á véncé 'ls, fins á ferlos cedí,—als peus de la dona se obra un precipici, la destrucció del sentiment de dignitat, la mort de sa honra, la mort de la ditxa, perque encara que lo cor humá sigui susceptible *sempre* de arrepeniment, la *rehabilitació* porta un plor etern, una tristesa eterna, puig tal y tant gran es la excelencia de aqueix *dot* de la dona, que la Providencia volgué que son menys preu portés detrás, en la rehabilitació, eternas llágrimas del cor, tristesa eterna del ànima!

Per aixó lo mal exemple en la dona posa en un perill imminent la seva virtut, virtut que 's complau en combátre l' home, á vegadas per ignominia seva, pera ruina de la dona, ruina que plora l' home mes tart quan posat en lo camí del honor, busca las glórias úniques, las úniques que poden satisfer lo afany del cor, las de la familia, y no troba mes que lo expectre del seu crim, no troba mes que la infidelitat á que excitá la dona instigada per las sevas passions, per sa ignorancia, perque lo seu delicté no pot quedar impune. Si despres declama contra la dona, aqueix que degradat per sa vilesa, llansa á tot lo sexo lo anatema del oprobí, bé pot dírseli que en vá la acrimina, en vá, perque ell es lo culpable, lo verdader culpable ja que no procura ab lo bon exemple, ab la práctica de la virtut, educarla pera aqueixa, separantla aixís del camí de la desdita, de la deshonor, del vici.

La familia, que com hem dit, es lo santuari qual imatge primera es la dona, que s' ha de venerar en sa virtut, respectar en sa dignitat, atendre en sos drets; es la base de la societat, puig la familia engendra la vida social que es transparencia, reflejo de aquella; de aquí que, segons 's reconegin ó nó en la dona la categoria que ha de tenir per son destí, per sa misió en la terra, la societat sigui rica de moralitat, ó bé contaminada de vici; de aquí que progressi ó decaigui, fenómeno social que la historia ensenya bé, fenómeno que lo ha confirmat l' opinió de publicistas eminents, perque es evident que la dona influeix en la vida dels pobles perque educa las generacions.

Lo cristianisme, patrocinant la virtut de la dona, ha brillat sempre en todas las edats antigues y en las mitjas; y en los últims segles que corren ha elevat la civilisació á la altura inmensa, incomparable del segle XIX; al revés de las civilisacions creadas per las altrás religions que 'l feyan un ser esclau perque vivia en la opresió del sensualisme que apaga los sentiments de dignitat, que porta al escepticisme mes horrorós, escepticisme que es lo aniquilament, la ruina de las societats.

De aquí, que lo anatema llansat á la dona per los seus sistemátichs enemichs, fereixi la honra de aqueixos, perque es inhumá, es vil atropellar ab lo escándol de la injuria al sér que deuria educar ab lo exemple moral, per induhirla á perseverar en la virtut, pera ferli abominar 'l vici; al sér que ignoscent y débil, viu exposat á las temerarias instancias de iniquas y mesquinas passions.

Lluita de la qual ha de sortir victoriosa la dona, perque la virtut de aqueixa es base única sólida de la moral social, puig ella, sols ella il·lumina ab llum clara y vivificadora; que lo destí marca que la dona ha de ser lo sol de la civilisació, la fundamental base del órdre social.

ENRICH CASTANYE QUINGLES.

LO MENJAR ES MOLT MILLOR.

REFLEXIONS D' UN GOLÓS.

LLETRETA.

(IMITACIÓ DE BRETON DE LOS HERRELLOS.)

Es molt bonich passejar
un dematí de l' estiu
per la boreta d' un riu
ó la muralla del mar;
es molt bo sentir cantar
en lo Liceo á un tenor,
veurer la noya millor
ensenyannos sa hermosura.....
pero á mi se m' afigura,
que 'l menjar es molt millor.

Es molt bona la hermosura
de una noya celebrar,
sa hermosa cara alabar
los seus peus y sa figura;
y al admirarla tant pura
dir á n' ella sens temor,
las millors frases d' amor
qu' en sa vida hagi sentit.....
pero jo sempre ho he dit:
Lo menjar es molt millor.

Entussiasmarse 'l soldat
en lo mitj de una batalla,
sens tenir po á la metralla,
y lo dirli al ser premiat,
qu' ell es lo millor soldat,
qu' adquireix fama y honor
per lo seu immens valor,
es cosa que l' honra molt;
mes ho coneix qualsevol:
lo menjar es molt millor.

Véurers' un poeta alabat
y coronat de llaurer,
despres que xiulat va ser,
perque era un burro acabat;
es cosa lectó l' estimat
que l' hi causa la milló,
y mes gran satisfacció,
que 'n la vida hagi tingut.....
pero sempre he conegut
que 'l menjar es molt milló.

Jo per ditxós me tindria
y estaria molt content,
si no deyan qu' es dolent
aixó que se 'n diu poesia;
qualsevol cosa daria
perqué l' impacient lector
no se encengués en furor,
despres que l' hagi llegit.....
pero per ço ja ho he dit:
Lo menjar es molt milló

RAMONET.

RUM, RUM.

Hem tingut ocasió de veurer la corona poética que 'ls principals escriptors de Barcelona han dedicat al eminent Rossi. Es un llibre impres ab basant luxu, que conté varios dibuixos dels senyors Pellicer y Padró,—de no escas mérit per cert,—y en lo que hi ha impresas varias poesias que no tenen res de particular. Las produccions no valen res; en cambi las firmas valen molt. Coneixent com coneixem als literatos que han escrit en aquesta corona, forsa es confessar que teniam dret á esperar—y que esperavam,—alguna cosa bona. Nostras esperansas s' han vist del tot defraudadas. Ho sentim.

Segons tenim entés, alguns socios del Ateneo Catalá de la classe Obrera, desitjosos de contribuir

en quant los sigui possible á las milloras qu' en dit establiment vá introduhint sa digníssima Junta, s' han proposat donar algunas funcions, en lo pròxim hivern, y en son elegant teatre, tant líricas com dramáticas; per las últimas ja contan ab algunas produccions compostas per alguns d' ells. Mòlt celebrariam que 'ls fos fácil fer desapareixer alguns inconvenients que trovan y poguessin entrar de plé en aquest adelanto.

La Junta Directiva deuria procurar per quants medistignes á má, protegir als que tenen est pensament y d' aquest modo evitaria que 'ls que 'l troban irrealisable pensessin en continuar las reunions de ball que han vingut donantshi en los últims anys, cosa gens propia en un lloch que no porta mes fi que 'l de il·lustrar á la Classe Obrera.

Lo dimars passat debutaren en lo teatre Principal los artistas senyora Faivre y senyor Dufrene, du gaison la primera y nou tenor lo segon de la companyia d' ópera cómica que funciona en los Camps Eliseos. Reuneix aquella bastantas qualitats, si be notarem alguna desigualtat en la seva veu. Cantá ab bastant gust y fou aplaudida ab justicia en lo duo ab lo tenor y en las coplas del tercer acte que digué ab molta gracia. Lo tenor Mr. Dufrene, te una veu bastant voluminosa y es llástima que 's resenti dels molts anys d' exercissi que sens dupte porta. Diu bé, es bon artista y meresqué ser aplaudit en l' aria del primer acte y en la romana y duo del tercer. Creyem que la Empresa del Camps ha fet duas bonas adquisicions ab eixas nous artistes.

Lo nostre estimat amic lo distingit literato don Estanislao Clariana s' ha encarregat de la segona ensenyansa que desde 'l present any se estableix en un dels collegis del *Ensanche*. Tenint en compte las qualitats que reuneix tant reputat professor, no hi ha dubte que los vehins del *Ensanche* estaran d' enhorabona, no habent d' enviar als seus fills als collegis de dintre ciutat. Sabem que son ja molts los deixebles que pensan seguir lo batxillerat en aquell col·legi.

Lo Sr. D. Joaquim J. Basora ha publicat un *quadro domestic* pera la reducció de las monedas pesos y midas que actualment estan en us, al nou sistema decimal y al contrari ab arreglo á las equivalencias establertas per Real ordre de 9 Decembre de 1852. Es un quadro que 'l considerem utilíssim y que per lo tant lo recomanem ab molt gust.

Z. de V.

CORRANDA.

—Son perlas las llagrimetas
De una nina encantadora...

—¡Ah, ja sé donchs perquè plora:
Vol tenir moltes perletas.

—Si al blau del cel se pareix
De tos ullets, lo blau clar;
Digam: ¿com sobre d' aqueix
S' hi solen núvols posar?

—Dius que un fort bés vols donar
A sas galletas hermosas;
Jo 't diré sols, que las rosas
Espinas solen portar.

—Secan y moren las flors
Que hi ha en mont jardí plantadas...
¡Y com no, si jo las rego
Sempre ab mas ardents llàgrimas!

—Molt s' assembla al de la rosa
Lo bell color de ta cara,
Ton amor també s' hi assembla
¿No sabs en qué? En sa constancia.
Més ja que poch constant' ets

Fes al menys que ton recort,
Deixi perfums grats y dolços
Com eixa flor quan se mort.

—Si una abelleta
En ta boqueta
Un jorn vegés;
¡Be t' buscaria!
Pus pensaria
Qu' una rosa es.

—N' ets tant donosa
Com una ayrosa
Branca de fatg;
Son tas galletas
Com dos rosetas
Del mes de Maig.

F. DE SALETA.

Juny de 1868.

ORIENTAL.

LO RETO DEL MORO.

Sota un arch de ferradura pren la sombra Ma-las-jamu, lo moro lletj. Sentat á terra, ab las camas encruadas com un espardanyer, fá rodar entre sos dits uns rosaris de signons negres. Qualsevol al véure 'l diria qu' espera 'l xavo.

Está trist, pensatiu, macilent... ¿qué deu tenir, pobre xicot? Sos ulls brillants vagan com ganduls per l' espay, com aquell que mira si tindrem pluja. Qui pogués endevinar en lo que pensa...

De prompte s' anima sa ruda fisonomia; los anguls de sa cara 's suavisan, y un sonris de felicitat obra sa boca deixant veure duas rastalleras de dentadura mes blanca que la cals.

En lo fondo del carrer apareix una mora ab un ull tapat—hi deu tenir un mussol, aquí no mes pagaria que mitja entrada,—una gerra blanquinosa al cap, la ma en la cadera, y l' altra deixada anar ab abandono.

Lo moro aixins que la veu 's posa de vint unglas, y rápido pren impuls per aixecarse—quantas operacions pera posarse en peu; seva es la culpa; qui li mana tambe asseurats de tal manera?

—Qué Alá 't guardi, pols del cel, li diu lo moro. —Aquí t' estava esperant, y tres sols han daurat lo alquicel—que ara mateix l' hauré de fer tenyir,—y dugas llunas me han platejat la fila, sense que tú 't deixessis veurer. ¡Ay Zulema! ¿qué feyas tú mentres lo moro t' esperava? ¿potser t' estavas en lo finestral contemplant lo blau del cel, ó contant las estrelletas si hi eran totes, pensant en Me-las-jamu—lo teu moro?

—Ay sí, Rey del cor meu. Zulema t' estima; Zulema pensa sempre en tú y en va los núvols s' amontonan, y lo sol me 'ls esgarria tenyintlos ab cambiants de púrpura y or, que Zulema no s' distreu; tú ets en lo meu cor, y ell s' enjolliu de guardarti ¡Qué ets maco moro meu!!!

—Be va magostat africana, Princesa de tot lo mon; quan te sento cantar aixins, treuria lo gatazan y 'm veuria capás de destronar tots los caps que hi ha en lo globo.

—¿Y perquè tan fiero, duenyo y majordom del meu volguer?

—¿Perqué? Perqué 'm sento mes gran que un alquicel de creixents quan per la escaleta de ta boca ne surten aquestas amoretas. ¡Oh! sí, sí, la meya sanch 's precipita, turbulenta y mes ardorosa que l' aigua d' una olla quan arrenca 'l bull. Demana, Sultana meva los teus capritxos; imagina grandesas, somnia impossibles que lo teu moro té més poders, que un procurador, y fins la sombra de tas envejas la veurás satisfeta ab més prontitut y llaujeresa que lo zich zach que fa 'l llampech.

—Ay moro, jo t' estimo; encara qu' ets més lletj y negre que la sanch y fetxa que menjan los cristians; jo t' estimo alé de ma existencia, claror dels meus ulls; ets tant poch net com una truja, sí, 's pot dir! vas més estropellat que la fira de Belcaire, més

¡ay! ¡ay! que n' haig de fer, si per garró y caronya no t' haig de deixar?... —Sultana no m' ataquis lo amor propi, ó sino aquí mateix 'm degollo y després t' asesino. No 'm miris la cara que 'm sap greu; miram los brassos: aixó es bernilla. Té, ¿veus las pantorrillas? son de letxura de ratlla, pero es cert, mes fort y millor que 'l dels boxos de cotilla. Qué demana lo teu capritxo, ¿no ho dius? ¿qué decreta lo teu volguer? que si per lletg y brut m' estimas, per audas y per valent me tens que adorar. ¿Que 't fa nosa lo sol? ¿que 't sembla massa llis lo cel? parla y veurás com endolo l' un, y esquerdo l' altre. Piula y tot succeeix com á Zulema li passi pel cap.

—Oh no, no, Ma-las-jamu, ja diré lo meu desitj; no toquis lo sol ni esquerdis lo cel, que l' un me agrada ab sas folgueras irradiacione y m' enamora l' altre ab sa blava unida immensitat.

—Corrent; y lo moro 's mira cel y sol y 'ls diu: «no tingueu por.»

—Pero canta ma Sultana, qué vols del moro teu? ¿Te ha apesarat algú? ¿T' han fet temor potser los lleons de las selvas? ¡ay del que sigal! ¡ay pobre! ¡ja está fresch!

—No, no son los lleons de las selvas, ¡tant de bo! es un home qui m' ofengué.

—¡Un home dius!... raigs y reneches... ahont es lo canó, ahont venen pólvora. Signa, digas, cuyta ó sino jo mateix m' empayto y 'm faig difunt. ¿Allí dius? esperat; hi corro, calo foch en aquella terra y si 't fa falta sendra per la bugada tindrás la del teu ofensor.

—Sí, sí, moro, moro meu, es allí, á l' altra banda del mar, en aquella terra que fou nostra...

—¿A Granada?

—No mes avall...

—¿A Córdoba? no hi caich, vaja digas.

—¡D' allí vingué l' ingrati! 'm digué que m' estimava, 'm patonejá la fisonomia y... y fugí.

—Mal rellamp ¡patons has dit!!

—¡Ay, sí!

—¡Alá! ¡qué fás!... no tens un llamp que li rus-teixi la perdiu. Oh Zulema, digas ahont es qu' hi corro rápit, li agarro lo ganyot y no retrocediré lo puny fins qu' hagi restituit á terra sas entranyas. ¡Oh rabia rabiosa! ¿Respon, com se diu, de quins era?

—Dels Catalans.

—¿Voluntari?

—Sí.

—¡Fumblu!

—Si de Reus.

—¿Sorge?

—No, furrier.

—¡Caspita! ¡Ay pena meva! si sería 'l que 'm travessá lo pernil d' una ganivetada...

—Mon capritxo, mon volguer, estimació, no 't perdis—si l' un fuig y l' altre 'm deixa...

—Tens rabó Zulema. Es molt lluny y 'm perdria. Esperat.

Y Ma-las-jamu pujá al cim d' un serral, y ab los punys tancats y veu de tró, esgargamellá equaix reto furios:

Cristians: sou uns cobarts; fills d' Espanya: us vull matar y tú furrier ganchet, tremola que la venjansa d' un moro n' es terrible. Ma-las-jamu t' amenassa, ay de tú quan hi arribi... y 's quedá ab los punys closos observant.

Aquí, en Espanya no 's vá sentir res.

Lo sol queya lentament daurant ab raigs oblicuos los puigs y las altas serras; la naturalesa s' en anava tranquila á fer son somnit dols, la brisa vellugava sas fulletas y rissava las onas verdas del mar quiet... tot quedá ab sosego, tot restá tranquil.

Lo moro baixa del cim, fa un pató á Zulema, y li diu: Estás venjada, no hi tornaré més.

Zulema li contestá la caricia,—perque en aquella terra no hi ha deutes,—y murmurá, ¡Déu es gran!

EMILIO VILANOVA MARCH.

UN POM DE VIOLETAS.

COLECCIÓ DE BALADAS ENDRESSADAS A MON

BON AMICH EN ARCIS DOMENECH.

VII Y DARRERA.

Lo pescador guarnia—lo cap de son amor,
A cada cap de trena,—corals de dos en dos,
Per cada tros que posa—fa al mar un cabussó.
Si hi entra ab las mans buidas,—las tran plenas del fons,
Joyosa està la nina,—content lo pescador.
—Adèu nineta aymada,—adèu fins al retorn,—
Ell diu: y en sas galletas—n' hi deixa un beset dols.
Remant al lluny ne marxa,—ja s' ha allunyat ben tost,
Si 's vey a una vela—un punt se veu tant sols.
Lo mar deixa la nina—descals lo peu ne port'
—Nineta qu' enjoyada—ton cap n' es un tresor:
¿Vols oure 'n de mas penas—la triste relació?
Així un cavaller parla—vestit d' argent y d' or.
—¿Potser jo á vostras penas—podria dar consol?
Ben prop s' alsa la vila,—no hi faltan pas doctors—
—Lo mal que tinch nineta—tu 'l pots curar tant sols,
Lo bálam de mas penas—n' es sols lo teu amor.—
—Remey no puch pas darvos,—qu' en soch d' un pescador.—
—Sent l' amo de la vila—ne soch del aymador.
O bè l' amor tu 'm donas—ó es ben trista sa sort.—
—Callau, callau, mal noble—callau, que me feu por,
Soch pobra pescadora,—gran sou y poderós,
Que 'l Déu del cel vos guarda—qu' es l' amo de tots dos.—
Aixís ne diu la nina,—d' allí s' allunya tost.
Quan ja ne fuig la tarde—n' apunta la foscó.
Quan verbas son las onas—n' arriba 'l pescador.
Aixís que 'l mar ne deixa—lo fican en presó,
Que 'l noble, que malhaje,—ne vol lo seu amor.
Al sè l' endemà á plassa—un catafalch s' hi trob',
Lo noble ha pres la vida—al pobre pescador.
Mes tart ja lo portavan—quatre fossers á coll,
Quan ja son á la platja—n' obrien un bell sot;
De lluny ne ve una nina,—de lluny ve sens consol,
Lo seu pas ne detura,—los ulls fixa en lo mort.
—Obríu ben fons la fossa,—obríula, enterradors,
Si es gran pel cos d' un home—petita es pel de dos.—
Y aixís dient, n' abraça—la nina al pescador.

FRANCISCO MANEL PAU.

BIBLIOGRAFIA.

METODO PERA LLEGIR DE 'L FRANCÉS Ó PRIMER LLIBRE PERA LA LECTURA FRANCESA, PER DON ANTON GONZALEZ Y FÁBREGAS. LLIBRERIA DE SAURÍ.

Pera saber parlar be un idioma entrany á la terra que un se troba, pera poder pronunciar las paraulas com cal, pera poder parlar ab soltura,—lo primer es apendrer ben be de llegir.—Si falta aquesta primera base, si lo que deu ser primer fonament imprescindible no ha existit, sempre mes se troban las conseqüencias. Passa en aixó—per mes que sigui materialisar un poch massa la comparació,—lo que passa en la edificació de una casa. Si los fonaments no están ben fets, es inútil seguir endevant la construcció de la casa, perque si be per de prompte las apariencias se salvan, lo cas es que no es or tot lo que llueix y que en un dia, en una hora, en un minut, tal volta en un segon, la casa 's desplomará quedant en mal lloch la reputació del arquitecto. Lo mateix podem dir de la llengua francesa—y de qualsevol altre idioma.— Si las primeras lliçons no son ben apresas, inútil será tirar endevant l' estudi de la llengua. Aixís ho ha comprés sens dupte lo senyor Gonzalez quan ha dedicat tot un llibre de 80 págines á la ensenyansa de la lectura francesa, y la veritat de la nostra suposició creyem que ve confirmada en las següents paraulas ab que inaugura 'l llibre: «Sent tant indispensable un primer llibre pera llegir ab perfecció lo idioma francés,—en lo que bi vagin incluidas totas las reglas y escepcions,—als que 's dedican á apendrer dit idioma, m' he decidit á pesar de mos debils coneixements, á publicar lo present método consensut de que no 's pot parlar be, no sabent llegir millor.»

Lo senyor Gonzalez ens permetrá que suballem las ultimas paraulas, que volem fer resaltar, y 'ns perdonará al mateix temps si li diem que estem conformes ab lo que diu en las anteriors líneas menys en lo de la falta de coneixements que en un accés de modestia, suposa en ell. Qui confecciona un llibre com lo que 'ns ocupa, qui segueix ab tant método los diferents graus perque lo deixeble pot adelantar en la lectura, qui fa, en una paraula, un llibre bo pera apendrer de llegir correctament la llengua francesa, be ha de ser compe-

tent en la materia quan ab sos fets ho proba. Nosaltres ho creyem aixís y li donem la enhorabena, al mateix temps que recomanem la obra al públich.

Z. DE V.

LA FONT.

Entre mitj de ginesteras,
murtas, pitas y fonoll,
hi ha una font, que sols jo entench
lo que diu ab son soroll.
Las plantas que la rodejan
significan mos dolors,
lo soroll los meus sospirs,
y l' aigua clara, 'ls meus plors.

SIMON ALSINA

L' ARBRE DELS RECORTS.

Dins del bosch hi creix un arbre
ple de fullas, molt frondós,
y cada fulla d' aquellas
es per mi un recort d' amor.
Si alguna vegada 'l vent,
mou una franca ó be un brot,
totas las fullas se mouhen
y 's mouhen tots mos recorts.

SIMON ALSINA.

PENSAMENT.

LA DONA LLETXA.

La dona lletxa m' agrada
Si vesteix ab senzillés,
Donchs sab qu' es ridiculés
Sent lletxa anar ataviada.
No ho dich sols per la humorada
De dirho, perque m' abona
La rahó de què la dona
Si defectes fisichs tè,
Tant com mes vol vestir bè
Mes critican sa persona.

LL. S. Y P.

ACUDITS.

Un petó 't voldria fer
mes jo tinch pó' hermosa Laura
que m' embruti los meus llabís
lo vermelló de tas galdas.

—Ahont va senyor Ramon?..
—No 'm digui res qu' estich cremat ab lo govern.
—Y aixó?..
—Diu qu' han suprimit las festas.
—Y qué?
—Home no sab que per' mi cada dia es festa? Y donchs com arreglare jo are?..

Un dia un pare y un fill estavan enrahonant, quan tot plegat lo noy pará atenció y digué á son pare de aquest modo:

—Com es aixó pare que teniu tota la barba plena de pels blancs y en lo cap no n' hi teniu cap?
—¿No sabs que ho fa aixó noy? es que tenint 42 anys com tinch, he treballat mes de barras que de cap.

A casa 'n Roch va trucar
la policia una nit,
y havent obert, tot seguit
se lo varen emportar.
La gent, doná en mormolar
si 'n Roch, per matar l' estona,

s' entretenia ab la dona
fent monedas de cinch duros,
y que 's vejé en tals apuros
per ferla un xich massa bona.

Diferents autors.

Solució á las xaradas del número passat.

Pi-ca poll.—Cas-ca-bell.

Solució al geroglífich del número passat.

Las profesons entran pera allí d' ahont surten.

XARADAS.

Ma primera es una lletra,
Y es una lletra vocal,
Ma segona es tot un arbre
Que creix fins qu' es bastan alt.
Si tingués forsa tercera,
Ja tindria cavall bo,
Perque es cosa que al temps d' ara,
Costa bastant de pinyó.
Un qu' està quarta y tercera
S' ha enamorat de la quarta,
De la quarta repetida
Perque diu qu' es rica y guapa.
De lo meu tot en Pitarra
En un llibre que jo sé—
Que m' ha fet passar bons ratos,—
N' hi ha escrit al tort y al dret.

MIQUEL FORMOSA Y RIERA.—SABADELL

Si de cas ets hu de França
y no tens bona guardiola,
ab franquesa, del teu hu
ja 'n pots tirá un tros al olla.
Ma segona, si ho reparas,
pot sé article y pot sé nota,
tercera es exclamació
qu' es mansa y posada en moda.
Si 's prima y segona massa
de certas cosas, llavoras
es facil que tres y duas
fassi cantar las ensoltas.
Lo meu tot, del Ampurdá,
es lo nom d' un bonich poble.

P. M. M.

GEROGLÍFICH.

SI^{vol} S^{vol} r^{vol} K^{vol} b^{vol} K^{vol} at^{vol} PORT^{vol}
vol

á D. A Tibidabo Montseny err AT.

Las soluciones se donarán en lo número de dissapte.

Correspondencia de La Barretina.

P. J. Barcelona. Ab molt gust, J. M. valg rebrer tart la seva carta, ó sino pot estar segur que ab molt gust me hauria ocupat de aquell assumpto. Per co no renuncio á ocupar-me.—M. F. y R. Sabadell. Per que no 's pensi que no desitjo complaure 'l publico la xarada ab molt gust.—J. B. V. Girona. Ab molt gust ho ha endevinat tot.—I. B. Arenys de Mar Tambe ho ha endevinat tot. Sens dubte que aquella resposta anava per vostre.—J. R. V. Barcelona. Ab molt gust.—A. B. F. Santa Fé. Com suposo que no tardarem gaires dias á veurens, ja parlarem d' aqueix assumpto.—Un sabat d' Arenys de Mar. Arenys de Mar. Tot ho ha endevinat menys lo geroglífich.—A. Snorraf. Barcelona. Publicaré 'l seu soneto.—J. B. P. la seva poesia no la puch posar per no ser á propòsit pel periódich. Es llástima, perque esta ben versificada y denota xispa.—E. P. T. San Gervasi. No vagi tant depressa. La xarada s' ha de correlegi y la publicaré.—A. D. Barcelona. No la puch posar perque es massa local y ho sento perque esta ben feta y es xistosa.—E. C. M. Tingui paciència.—J. R. Tot menys lo geroglífich.

A. S.

ANUNCIS.

HISTORIA

DEL

SITI DE GIRONA.

PREMIADA EN LOS JOCHS FLORALS DEL PRESENT ANY

PER

DON VICTOR GUEBHART.

Se troba de venta en la administració de La Barretina,
Passa Nova, n.º 5. Llibreria de D. Eudalt Puig.

DIRECTOR: D. ANTON SERRA.

Editor responsable: D. FRANCISCO ALFONSO.

xol, 14 —1868.